

Додаток “Пропозиції та зауваження до проекту Закону України «Про засади зеленого відновлення України»”

Загальні висновки:

Позитивними моментами законопроекту є те, що він вперше вводить в законодавче поле України поняття і принципи Європейської таксономії та принцип “не робити значної шкоди” (Do No Significant Harm), передбачає обов’язкову оцінку екологічної сталості для ПІП на етапі їх підготовки та відбору (ст. 24), обов’язкове оприлюднення інформації про результати оцінки в Єдиній інформаційній системі управління ПІП (ст. 26, 24.6) та пропонує зміни до Бюджетного кодексу України щодо обов’язковості врахування вимог Закону під час планування, відбору та реалізації ПІП (Прикінцеві положення).

До частин, які потребують доопрацювання у законопроекті слід віднести:

- відсутність узгодженості з деякими Порядками затвердженими Постановою КМУ “Деякі питання управління публічними інвестиціями” № 527 від 28.02.2025 р. (зокрема щодо критеріїв ефективності, DREAM, методики ТЕО), що створює ризик регуляторного дублювання та подальшого ускладнення процедур УПІ;
- в законопроекті відсутній механізм врахування результатів оцінки в системі пріоритезації та включення до єдиного портфеля проєктів;
- положення ст. 29 щодо виключення критичної інфраструктури з-під вимог закону прямо суперечить його цілям;
- необхідно забезпечити узгодження процедур екологічної оцінки сталості з наявною методологією підготовки та оцінки ТЕО.

Звертаємо Вашу увагу на те, що ми наводимо лише деякі основні зауваження. За запитом, ми готові подати більш деталізовані пропозиції та коментарі.

Деякі додаткові коментарі:

Поточна редакція	Пропозиції
У межах законопроекту використовуються такі поняття: ... сталі (зелені) заходи з відновлення сталі (зелені) інвестиції стале (зелене) фінансування	Варто врахувати, що поняття “стале” та “зелене” фінансування чи заходи - це поняття не тотожні. Зелене фінансування чи заходи є фактично складовою частиною сталого фінансування чи заходів. Поняття “сталий” (англ. sustainable) включає економічні, соціальні та довкіллієві аспекти та асоціюється з Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року. Мова йде про задоволення потреб сьогодення, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

	Поняття “зелений” акцентує увагу в першу чергу на довкіллевий вимір сталості (англ. environmental sustainability), який Таксономія ЄС деталізує щодо питань фінансування і інвестицій. Мова йде про заходи та дії, які мають мінімальний або позитивний вплив на довкілля і клімат. Рекомендуємо не ототожнювати у законопроекті питання “сталий” та “зелений”, визначити термінологію згідно чинного законодавства України та норм ЄС, і таким чином чітко визначити сферу дії даного НПА.
Стаття 2. Визначення термінів 1. У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні: ... заходи з відновлення – публічні інвестиційні проекти чи інші заходи, затверджені у формі документів державного планування, документів стратегічного планування, бюджетних програм та спеціальних фондів, містобудівної та проектної документації, програм комплексного відновлення областей та територіальних громад, планів відновлення та розвитку регіонів та територій територіальних громад, чи зміни до них;	... заходи з відновлення - публічні інвестиційні проекти та програми чи інші заходи, затверджені у формі документів державного планування загальнодержавного, регіонального та місцевого рівня що визначають напрями та цілі розвитку країни, регіонів або окремих галузей, а також механізми їх реалізації.
зелена економіка – це стан розвитку національної економіки, що забезпечує економічне зростання, яке супроводжується скороченням нетто-викидів парникових газів, адаптацією до наслідків зміни клімату, сталим використанням водних ресурсів та охороною вод, циркулярністю у виробництві та споживанні, запобіганню та контролем забруднення довкілля, відновленням і збереженням біологічного різноманіття та екосистем;	Визначення "зелена економіка" потребує доопрацювання, пропонуємо допрацювати це визначення через поняття “модель економічного розвитку”. Пропонується наступна редакція: Зелена економіка - це модель економічного розвитку, яка спрямована на підвищення добробуту людей та соціальної справедливості, одночасно зменшуючи екологічні ризики та дефіцит природних ресурсів. Вона передбачає стале використання ресурсів, скорочення викидів вуглецю, просування відновлюваних джерел енергії та впровадження практики сталого виробництва та споживання.

Стаття 5. Цілі зеленого відновлення Цілями зеленого відновлення є: а) пом'якшення наслідків зміни клімату; б) адаптація до зміни клімату; в) охорона вод та стале використання водних ресурсів; г) перехід до циркулярної економіки; д) запобігання та контроль забруднення; е) відновлення та збереження біорізноманіття та екосистем.	У цій статті наведений перелік екологічних цілей щодо створення системи сприяння сталому інвестуванню. Але варто переглянути чи це цілі чи більш принципи, на основі яких відбувається відновлення. Ціллю зеленого відновлення, зокрема, мало би бути досягнення кліматичної нейтральності України до 2050 року згідно ЗУ "Про основні засади державної кліматичної політики".
Стаття 18. Мінімальні соціальні гарантії Мінімальні соціальні гарантії, зазначені у пункті (г) частини першої статті 8 цього Закону, означають процедури, які застосовує суб'єкт господарювання, що здійснює відповідну економічну діяльність, для забезпечення дотримання положень Кодексу корпоративного управління та Керівних принципів ООН щодо бізнесу та прав людини (UN Guiding Principles on Business and Human Rights).	Уточнення : Чи імплементовані положення Кодексу корпоративного управління та Керівних принципів ООН щодо бізнесу та прав людини (UN Guiding Principles on Business and Human Rights) в українське законодавство? Наскільки коректно відсилати суб'єктів господарювання до міжнародного права?
Стаття 21. Здійснення оцінки сталості фінансових продуктів 1. Оцінка сталості фінансових продуктів здійснюється учасниками ринку фінансових послуг самостійно. 2. Оцінка сталості фінансових продуктів здійснюється у порядку, затвердженому відповідно до частини третьої статті 9 цього Закону.	Формулювання цього пункту доволі загальне та не дає відповідей на питання: Чи всі фінансові продукти учасників ринку фінпослуг мають проходити оцінку сталості чи тільки ті, що пов'язані з економічною діяльністю в процесі відновлення? Чи є така оцінка сталості обов'язковою?
Розділ VIII ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ 1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування. 2. Внести зміни до таких законів України: 1) у Законі України «Про інвестиційну діяльність» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 47, ст.646 з наступними змінами): статтю першу доповнити частиною четвертою такого змісту: «сталі (зелені) інвестиції – інвестиції у види економічної діяльності, які за результатами оцінки сталості є сталими (зеленими)»;	Звертаємо Вашу увагу, що такого визначення недостатньо, потрібно більш конкретне нормативне регулювання “сталих інвестицій” загалом та “зелених інвестицій” зокрема.